

Bijzondere vondsten – verslag nummer 6

Hans De Blauwe en Francis Kerckhof

Dit verslag handelt over de periode juli 2014 tot en met november 2014. Enkel bij de krabben is er een waarneming van een speciale zwemkrab toegevoegd die van voor deze periode dateert. Naast eigen waarnemingen kreeg ik enkele mails van Lode Janssens. René Billiau is na een lange periode weer gaan kruien in De Panne en plaatste de vangstresultaten op onze website. Zoals voorheen kon ik weer enkele speciale vondsten sprokkelen op waarnemingen.be. Na een paar stormpjes bleef het een warme herfst met aflandige wind. Daardoor was de vloedlijn doorgaans niet soortenrijk.

Wieren en algen

Op 18 augustus 2014 vond Hans De Blauwe aangespoeld op het strand van Zeebrugge veel Darmwier en wat Veterwier *Chorda filum*. Veterwier heeft een meer noordelijke verspreiding en komt voor in Nederland, waar het dan ook waarschijnlijk van afkomstig is. Francis keek uit naar dit wier in Oostende en kon het daar niet vinden, wel vond hij daar ook veel Darmwier. Op 23 september 2014 lag terug Veterwier te Zeebrugge. René Billiau vond twee thalli van Suikerwier *Saccharina latissima* op het strand van De Panne op 12 juli 2014. Begin september merkten zowel Aäron Fabrice (1 september) als Karine Vanhove (3 september) op het strand van Oostduinkere een filamenteus roodwier op. Karine identificeerde het als *Halurus flosculosus*.

Hydrozoa

Hans De Blauwe verzamelde aangespoelde Hydrozoa op het strand van Zeebrugge op 18 augustus 2014 en kon volgende soorten op naam brengen: Tandhoornkoraal *Dynamena pumila* en Geknoopte zeedraad *Obelia geniculata* op Knotswier. Kleine klokpoliepjes *Clytia hemisphaerica* overgroeien Gorgelpijp *Ectopleura larynx* die zelf op aangespoeld kokertopje van de schelpkokerworm stond. Op donderdag 7 augustus 2014 zag Francis Kerckhof op zee ter hoogte van het C-Power windmolenpark op de Thorntonbank een lampenkapje *Aequorea vitrina* passeren

Overige neteldieren

De Oorkwal *Aurelia aurita* was vrij talrijk dit jaar, er werden nog vaak exemplaren gezien in de zomervakantie door René Billiau, Hans De Blauwe, Jan Mees, Kris De Wit en Reinoud Allaert en Francis Kerckhof, met een laatste melding op 23 juli 2014.

De Kompaskwal *Chrysaora hysoscella* verschijnt op 7 juli 2014 (Jan Mees) en wordt nog eens gemeld op 10 oktober 2014 door Henri Tyteca. Daartussen zijn er regelmatig meldingen van één of enkele exemplaren door meerder waarnemers, met als hoogste aantallen 25 exemplaren (Gie Luyts) en 10 exemplaren (Reinoud Allaert) te Nieuwpoort.

Op 7 augustus passeerden er rond de middag op zee ter hoogte van het C-Power windmolenpark op de Thorntonbank continu kwallen: vooral Kompaskwallen (ongeveer 1 per 20 sec), grote en kleine, en ook enkele Oorkwallen (Francis Kerckhof). De Zeepaddenstoel *Rhizostoma pulmo* (foto 4 en 5) verscheen op 5 augustus 2014 (Reinoud Allaert), in totaal liepen 58 meldingen binnen (tot eind november), met als hoogste aantal 23 op 19 oktober tussen Wenduine en Blankenberge (Antoon Ovaere) en 10 november een zelfde aantal tussen De Haan en Wenduine (Jan Mees).

Er waren ook enkele waarnemingen van reuzenexemplaren. Op 7 juli meldde Dirk Reunbrouck een exemplaar van zowat een halve meter. Het lag op het strand van de oosteroever te Oostende ter hoogte van de Twins watersportclub. Daarnaast waren er 2 waarnemingen van telkens een exemplaar in de haven van Nieuwpoort, op 6 september vond Luc David een exemplaar van 60 cm diameter en op 29 september vond Marc Verkempick een exemplaar van wel 1 m diameter op de schuine helling van de WSKuLM jachtclub van de luchtmacht.

De Amerikaanse ribkwal *Mnemiopsis leidyi* werd pas vanaf 25 augustus 2014 buiten de Oostendse spuikom gemeld. Het grootste aantal, meer dan duizend, wordt gemeld door Stefaan Brinckman van het strand te Duinbergen op 11 oktober. In het Zeekanaal ging Hans de Blauwe even polshoogte nemen ter hoogte van de Herdersbrug op 12 oktober 2014 en kon pas na vele minuten slechts één exemplaar opmerken.

Weekdieren

Jacques Tassignon vond op 10 november een aangespoelde Grote Pijlinktvis *Todarodes sagittatus* op het strand ten noorden van Nieuwpoort (zie pag. 134). Daarnaast zijn er nog meldingen van de Dwergpijlinktvis *Alloteuthis subulata*, met name honderd exemplaren gevangen op de RV Simon Stevin op 30 juni ter hoogte van Koksijde (Jonas Mortelmans), een exemplaar ter hoogte van Oostduinkerke op 7 juli (Jan Mees), een exemplaar op 8 september ter hoogte van De Panne (Kelle Moreau) en 5 exemplaren ter hoogte van Oostende op 14 november 2014. Ook René Billiau ving Dwergpijlinkvisjes, 5 exemplaren op 15 september en 7 exemplaren op 27 september, telkens tijdens het kruien ter hoogte van De Rampe te De Panne. Op 18 en 27 september ving hij telkens één Dwerginkvis *Sepiola atlantica* op dezelfde plaats.

Lode Janssens meldt dat Rosa, een lokale gids, op 23 september 2014 een levende Purperslak *Nucella lapillus* vond op een strandhoofd in Koksijde. Enkele dagen later, op 29 september, vond Aäron Fabrice ook een levend exemplaar in Westende St-Laureins. Het lag juist naast het strandhoofd voor de grote stenen tussen schelpenaanspoelsel.

Eind november 2014 ontdekte Lode Janssens een prachtige naaktslak, de Slanke rolsprietslak *Hermaea bifida* (foto 1) op roodwier op een strandhoofd aan Ster der Zee te Koksijde. Op 30 oktober 2014 vond Lode Janssens in De Panne wel duizend doubletten van de Messchede *Solen marginatus*, er lagen er op sommige plaatsen bijna evenveel als Amerikaanse zwaardscheden *Ensis directus*. Ze zijn wel zwaarder en liggen hoger op het zand. Daarnaast ook veel levende schelpen of kleppen met vleesresten van Tapijtschelp *Venerupis corrugata*, Kokkel *Cerastoderma edule*, Witte dunschaal *Abra alba*, Nonnetje

Macoma balthica, Amerikaanse boormossel *Petricolaria pholadiformis*, een Wijde mantel *Aequipecten opercularis*, 2 levende Wenteltrappen *Epitonium clathrus* en tienduizenden Muultjes *Crepidula fornicata* die op alles en nog wat zijn vastgehecht. René Billiau heeft wel af en toe een paar levende Zaagjes *Donax vittatus* in het kruinet maar op 11 november 2014 waren het er 250 in De Panne ! Op 1 september vond Aäron Fabrice een stuk plastic met jonge Wijde mantels op het strand Van Oostduinkerke.

Foto 1: Slanke rolsprietslak *Hermaea bifida* (foto: Lode Janssens)

Geleedpotigen

Er spoelden opnieuw verschillende voorwerpen met eendenmossels *Lepas anatifera* aan, onder andere 4 voorwerpen op het strand van Raversijde op 19 augustus en op 27 augustus lag er een vers aangespoeld stuk zwart plastic met daarop een exemplaar in de vloedlijn te Raversijde (Francis Kerckhof). Peter Scheys ving een Blauwe zwemkrab *Callinectes sapidus* met de hengel in Antwerpen aan de Kattendijkbrug op 21 april 2014. Lode Janssens vond op 30 oktober 2014 een levende Strandkrab *Carcinus maenas* met op zijn rugschild een Vulkaantje *Balanus perforatus*. Op 28 november 2014 ging hij naar de kruiers kijken aan Ster der Zee: heel veel Steurgarnalen *Palaemon* sp., op 3 kg garnaal zaten er 900 gr Steurgarnalen tussen. Lode specificeerde niet om welke soort het ging maar kruiers hebben vaak Gezaagde steurgarnaal *Palaemon serratus* in het net, René Billiau had op 21 november 2014 wel 37 exemplaren gevangen. De laatste waarneming van de Grijze zwemkrab *Liocarcinus vernalis* dateerde van 7 oktober 2013 door René Billiau in De Panne. Daarna bleef het een beetje stil rond die soort. Op 11 september 2014 meldde Jan Ranson een volgend exemplaar te Mariakerke. René Billiau begon weer te kruien in De Panne op 15 september maar pas vanaf 27 september vond hij regelmatig 3 tot 8 Grijze zwemkrabben in het net. In september had hij meer Breedpootkrabben *Potamunus latipes*

in het net dan anders, op 15, 18 en 27 september 2014 waren dat resp. 6, 11 en 7 exemplaren. Op 22 november lag te Raversijde een volledig vervelling van de Fluwelen zwemkrab *Necora puber* bij laagtij in de waterlijn

Wormen

Koen Verschoore vond op 17 juli 2014 de Zandworm *Echiurus echiurus* aangespoeld op het Westhoekstrand te De Panne (zie vorig nummer van de Strandvlo).

Bryozoa

Op het strand aan de Westdam te Zeebrugge vond Hans De Blauwe op 18 augustus 2014 een plastic potje met daarop een korst *Alcyonidium gelatinosum*. Het gaat hier om de echte doorschijnende zeevinger, de eerste zekere waarneming voor België. Aäron Fabrice en Karin Vanhove meldten dat er op 1 en 3 september te Oostduinkerke talrijke exemplaren lagen van de Bruine zeevinger *Alcyonidium diaphanum* en ook enkele stukken Grijs zeevinger *Alcyonidium condylocinereum*.

Vissen

Op 30 oktober 2014 zwom voor de RV Simon Stevin een 4 meter lange Reuzenhaai *Cetorhinus maximus*. Bij het passeren langs de vistrap in Oostende zag Francis Kerckhof op 20 augustus 10 Gevlekte gladde haaitjes *Mustelus asterias* liggen en op 21 augustus 2. Ze waren binnengebracht door de kustvisser O190 en telkens in de nacht voordien gevestigd voor de westkust.

De Spiering *Osmerus eperlanus* doet het nog altijd goed, maar er zijn minder waarnemingen dan vorig jaar en ook minder exemplaren. Wel wordt meer gemeld dat de vissen vrij groot zijn.

René Billiau heeft vaak vissen in het net tijdens het kruien aan de Rampe te De Panne. Naast de vele platvissoorten ook heel wat rondvissen. Hij houdt de aantallen minutieus bij en daaruit komen een paar trends naar voor die je eenvoudig kan zien bij de soorten in onderstaande tabel. Opvallend is de toenemende trend naar eind november toe bij het Dikkopje *Pomatoschistus minutus* en de afnemende trend bij Grauwe poon *Eutrigla gurnardus* en Kleine Pieterman *Echiichthys vipera* in diezelfde periode. Merk ook de hoge aantallen van beide laatste soorten in september.

	15/09	18/09	27/09	11/10	29/10	11/11	13/11	21/11
Dikkopje	7	9	63	75	350	309	310	440
Grauwe poon	42	36	27	15	1		1	
Kleine pieterman	48	52	15	4	1	2		7

Andere vissen die hij sporadisch in het net aantrof waren Schurftvis *Arnoglossus laterna*, Harnasmannetje *Agonus cataphractus*, Zeenaald sp. *Syngnathus* sp., Koornaarvis *Atherina presbyter*, Pitvis *Callionymus lyra*, Hondshaai *Scyliorhinus canicula*, Haring

Clupea harengus, Spiering *Osmerus eperlanus* en een grote Wijting *Merlangius merlangus*.

Op 18 en 19 september 2014 verbleef een Visarend *Pandion haliaetus* in de buurt van Zeebrugge. Hans De Blauwe kon hem meermaals fotograferen toen hij viste. De eerste dag viste hij in de zwinnen op het strand, met weinig succes. De tweede dag ving hij de ene vis na de andere in de branding, vaak op nauwelijks een meter van het strand. Het waren telkens vissen die leken op een volwassen Haring of Sardine.

Zaterdag 9 augustus vond Simon Storms een aangespoelde Grote zeenaald *Syngnathus acus* te Wenduine. Het dier leefde nog en hij heeft het terug in zee gezet.

Op 24 oktober deed Dirk Laga tijdens het gidsen te Oostende Mariakerke in de vloedlijn een niet alledaagse vondst, een vers eikapsel van een stekelrog *Raja clavata* met daarin een mini rogje (foto 2 en 3).

Foto 2: stekelrog *Raja clavata* met daarin een mini rogje (foto: Dirk Laga)

Foto 3: stekelrog *Raja clavata* met daarin een mini rogje (foto: Dirk Laga)

Zeezoogdieren

Van de Grijze zeehond *Halichoerus grypus* komen heel vaak meldingen binnen, van bijna elke badplaats, maar de meeste toch van de omgeving Koksijde tot de Franse grens. Het gaat meestal om een solitair exemplaar, af en toe eens om 2 of 3 exemplaren. De kruiers krijgen af en toe gezelschap van een Grijze zeehond en dat vinden ze wel leuk. Na de berichtgeving dat deze predator wel eens van een Bruinvis *Phocoena phocoena* wil proeven zijn de kruiers wat minder op hun gemak, want ze komen soms heel dichtbij. René Billiau kreeg vaak urenlang gezelschap van een Grijze zeehond zonder ooit te zijn aangevallen, maar je weet maar nooit, het blijven wilde dieren.

Een kruiers had een eigenaardig vissersverhaal voor Lode Janssens: hij kreeg tijdens het kruien bezoek van de Grijze zeehond die hem van geen vin loste, hij zwom zelfs tussen het sleepnet en de kruiers door en dook onder de kuil van het net, de kruiers besloot uit het water te gaan en stelde vast dat er een groot gat in zijn net zat.

Op 13 november 2014 werd een groep van 20 Noord-Atlantische Grienden *Globicephala melas* gespot in de buurt van Blankenberge door Simon Feys, Bart Van Gelder, Bram Conings, Jeremy Demey en Karel Boey.

Foto 4: Zeepaddenstoel *Rhizostoma pulmo* Nieuwpoort 092014 (foto: Marc Verkempynk)

Foto 5: Zeepaddenstoel *Rhizostoma pulmo* (foto: Dirk Reunbrouck)

**Watergang 6
8380 Dudzele**

**Muscarstraat 14
8400 Oostende**